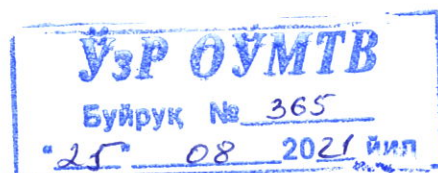

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар)
магистратура мутахассислигининг малака талаблари

Тошкент

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат транспорт университети.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2021 йил «24» 08 даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил «25» 08 даги 365 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаблари “Олий таълим давлат таълим стандарти. Асосий қоидалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабларини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) магистратура мутахассислигининг умумий тавсифи	4
1.1. Қўлланиш соҳаси.....	4
1.1.1. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши.....	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятлари таснифи	4
1.2.1. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари	4
1.2.2. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари	4
1.2.3. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари.....	5
2. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) таълим мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	6
2.1 Умумий компетенциялар.....	6
2.2. Касбий компетенциялар	7
Библиографик маълумотлар	7
Келишув варағи	8

1. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) магистратура мутахассислигининг умумий тавсифи

70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи кундузги таълим шаклларида амалга оширилади. Мутахассислик бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Магистратура дастурининг меъёрий муддати 2 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши

Малака талаби **70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар)** магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ва ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- магистратура мутахассислигининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- магистратура битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган бакалавриат битирувчилари ва бошқа манфаатдорлар шахслар.

1.2. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) – Мухандислик иши таълим соҳасига оид мутахассислик бўлиб, у барча таълим муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари, марказлари, илмий ишлаб чиқариш бирлашмаларида илмий-тадқиқот фаолиятини юритиш, “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ бошқармаларида, минтақавий темир йўл узелларида, локомотив хўжалиги корхоналарида комплекс масалаларни ҳал этиш, соҳа ривожини истиқболини белгилашга, касбий кўникмага, мутасаддилик қобилятига йўналтирилган инсон фаолиятининг воситалари, усуллари, методлари ва услублари мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари:

– олий таълим, қайта тайёрлаш ва малака ошириш, профессионал таълим муассасаларида педагогик фаолият;

– Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари ва марказларида ҳамда олий таълим муассасаларида илмий-тадқиқот фаолияти ва жараёнлар;

– локомотивлар ва уларнинг электромеханик жиҳозлари;
– локомотив паркидан фойдаланиш ишларини ташкил қилиш ва бошқариш жараёнлари;

– локомотив паркига техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш ишларини ташкил қилиш ва бошқариш жараёнлари;

– ишлаб чиқаришнинг технологик жараёнлари;

– минтакавий темир йўл узеллари;

– технологик жараёнларни тадқиқ қилиш ва такомиллаштириш;

1.2.3. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

• илмий-тадқиқот фаолияти;

• педагогик фаолият;

• ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолияти;

• ташкилий-бошқарув фаолияти;

• лойиҳалаш-конструкторлик-технологик фаолияти;

1.2.4. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари:

70712503 – *Темир йўл транспорти (локомотивлар)* мутахассислиги бўйича Миллий малака рамкасининг 7-даражаси ҳамда магистр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ магистратура битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Илмий-тадқиқот ва педагогик фаолиятида:

- илмий, амалий тадқиқотларни ўтказиш, тажриба натижаларини таҳлил қилиш ва улар асосида илмий асосланган хулосалар чиқариш, илмий янгиликларни кашф этиш;

- илмий мақолалар, маърузалар, рисола, ўқув адабиётлар тайёрлаш ва таҳрир қилиш, ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш, рефератлар ва библиографияларни тузиш;

- илмий адабиётлар ва интернет тармоғида энг янги илмий, конструкторлик, технологик ва эксплуатацион ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

- илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш ҳамда фаол иштирок этиш;

- мос мутахассислик мавзуси бўйича илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш, ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш;

- олий таълим, қайта тайёрлаш ва малака ошириш, профессионал таълим муассасаларида мутахассислиги бўйича педагогик ва ўқув-услубий фаолият юритиш;

- ўқув жараёни ва илмий фаолиятни ташкил қилиш, замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан, ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиб ўқув машғулотларини ўтказиш;

- электрон (e-learning), мобил (m-learning), масофавий ахборот технология ва ўқув-методик мажмуаларни мукамал ўзлаштириш;

- педагогик ва илмий маҳорати ҳамда малакасини мунтазам ошириб бориш.

Ташкилий-бошқарув ҳамда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш;

- замонавий ахборот технологиялар тизимидан фойдаланиб ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ҳамда механизмларини ишлаб чиқиш;

- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;

- режа, ҳисоб-китоб ҳужжатларини юритиш, янги техника ва технологияларни жорий этиш, темир йўл транспорти соҳасида рационализаторлик таклифлар ва ихтиролар бўйича иқтисодий самарадорликни аниқлаш;

- бажарилаётган иш режасини тузиш ва бу ишни назорат қилиш, ишни бажариш учун зарур бўлган ресурсларни режалаштириш, ўз ишининг натижаларини баҳолаш;
- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлигини талабларига мослигини мониторинг қилиш;
- касбий этика кодексига риоя қилиш;
- локомотивлар, уларни қисмларини лойиҳалаш билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни тузиш;
- локомотивларни такомиллаштириш бўйича янги инновацион лойиҳалар ва технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни ишлаб чиқаришга тадбиқ қилинишини ташкил қилиш;
- локомотивлардан самарали фойдаланиш, уларни таъмирлаш ва қуриш технологияларини ишлаб чиқиш ҳамда таҳлил қилиш жараёнида замонавий ахборот технологияларни қўллаш;
- локомотивлар, уларни қисмларини таъмирлаш ва қуришни ташкил этиш, бунда амалий масалаларни ечиш учун янги технологияларни ишлаб чиқиш;
- пуллик таълим хизматларини ташкил этиш ва амалга ошириш;
- ихтисосликка мос мавзу бўйича турли хизматларни кўрсатиш.

Лойиҳавий-конструкторлик-технологик фаолиятида:

- илмий ва лойиҳавий-конструкторлик-технологик фаолияти муаммоларини чуқур таҳлил қилиш, масалаларни қўйиш ва асослаш;
- фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқариш жараёнига тадбиқ этиш;
- иқтисодий ва ижтимоий самарадорликни баҳолаш;
- амалий фаолиятда инструментал воситаларни ва ишлаб чиқариш муҳитини такомиллаштириш.

2. 70712503 – Темир йўл транспорти (локомотивлар) таълим мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асоси, техник муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, илмий тадқиқот ва педагогика методологиясини билиши ва ундан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиш, ўз устида ишлаш ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиш, улардан илмий фаолиятда фойдалана олиш;
- ўз фаолиятида меъёрий-ҳукукий ҳужжатлардан фойдалана олиш, ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиш;
- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиш, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиш;
- ахборот технологияларидан фойдалана олиш, ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларини англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятларига эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- илмий, амалий тадқиқотлар олиб бориш, тажриба натижаларини қайта ишлаш ва

улар асосида илмий асосланган хулосалар чиқариш, илмий мақолалар тайёрлаш ва таҳрир қилиш, илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш, илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш кўникмаларига эга бўлиш;

- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланишни билиш;

- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашишни билиш;

- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этишчун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиш;

- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш кўникмаларига эга бўлиш;

- ташкилот, корхона ва уларнинг алоҳида бўлинмалари ташкилий тузилмасини оптималлаштириш, ходимларнинг профессионал тайёргарлик даражасини ошириб боришни ташкил қилиш ва бошқариш, меҳнат салоҳиятидан самарали фойдаланишни режалаштириш, меҳнатни рағбатлантириш тизимини йўлга қўйиш кўникмаларига эга бўлиш;

- мутахассислиги бўйича янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиш;

- темир йўл транспорти тизимларида мавжуд бўлган долзарб амалий масалаларни ечиш учун янги технологияларни тадбиқ этиш;

- локомотивлар ва локомотив хўжалиги соҳаси бўйича ўтказилаётган илмий тадқиқот лойиҳалари мавзуси бўйича моделлар, алгоритмлар, методлар, дастурий ечимлар, инструментал воситаларни тадқиқот қилиши ва ишлаб чиқиш;

- локомотивлар ва локомотив хўжалиги соҳаси бўйича экспериментал тадқиқотларни ўтказиш ва уларнинг натижаларини қайта ишлаш;

- локомотивларидан самарали фойдаланиш, уларни таъмирлаш ва қуриш технологияларини ишлаб чиқиш ҳамда таҳлил қилиш жараёнида замонавий ахборот технологияларни қўллаш;

- локомотивлари, уларни қисмларини таъмирлаш ва қуришни ташкил этиш, бунда амалий масалаларни ечиш учун янги технологияларни ишлаб чиқиш;

- юк ва йўловчи локомотивлари, уларни қисмларини лойиҳалаш билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни тузиш;

- ишлаб чиқариш жараёнларини атроф-муҳит ҳимояси, ҳаёт фаолияти ҳавфсизлиги, техника ҳавфсизлиги талаблари асосида назорат қилиш;

- меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни техник экспертизадан ўтказишни билиш.

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, магистратуранинг ўқув режа ва фан дастури (магистратура дастури), профиль, ўқиб ўрганиш натижалари, ўқув даври, e-learning ва m-learning технологиялари, темир йўл транспорти, локомотив, технологик жараён, ишлаб чиқариш, баҳолаш, сифатни баҳолаш ва назорати, ташкилий-бошқарув фаолияти, малака талаблари, магистратура, лойиҳалаш, педагогик, илмий тадқиқот жараёни, малакавий амалиёт, ахборот-коммуникатив тизимлар, замонавий тадқиқот методлари, ахборот ва замонавий педагогик технологиялар, магистрлик диссертацияси, давлат аттестацияси, мустақил таълим, махсус фанларни ўқитиш методикаси, ўқув фанлари блоки, олий таълим муассаси, таълим жараёни, фан ишчи дастурлари, виртуал электрон билим манбалари, дидактика, назария, кадрлар истеъмолчилар.

КЕЛИШУВ ВАРАҒИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ:

Тошкент давлат транспорт университети

Ректор О.Абдурахманов

М.Ў

КЕЛИШИЛДИ:

Ўзбекистон Республикаси
Транспорт вазирлиги

Вазир ўринбосари А.Муминов

202__ йил «__» _____

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
Олий таълимни ривожлантириш
тадқиқотлари ва илғор технологияларни
таътиб этиш маркази

Директор в.б. М.Эсонов

202__ йил «__» _____

М.Ў.

“Ўзбекистон темир йўллари” АЖ
Персонални бошқариш ва кадрларни
тайёрлаш бошқармаси

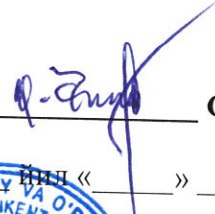
Бошқарма
бошлиғи А. Хамролиев

202__ йил «__» _____

М.Ў.

И.Каримов номидаги
Тошкент давлат техника университети

Ректор С.Турабджанов

202__ йил «__» _____

М.Ў.